

2015-09-30

B E S L U T

Assistansbolaget vägassistans Sverige AB
c/o Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB
Att: Anette Ivri Nordin
Box 1711
111 87 Stockholm

FI Dnr 15-10127
Delgivning nr 1

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 787 80 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Föreläggande att upphöra med verksamhet

Finansinspektionens beslut

1. Finansinspektionen förelägger Assistansbolaget vägassistans Sverige AB, 556985-2162, att upphöra med den försäkringsrörelse som bolaget driver utan att vara berättigat till det.

Försäkringsrörelsen ska vara avvecklad senast den 30 november 2015.

2. När försäkringsrörelsen har avvecklats ska Assistansbolaget vägassistans Sverige AB inkomma med en handling som styrker detta. Uppgiften ska vara bekräftad av bolagets revisor.
3. Beslutet gäller omedelbart.

Om Assistansbolaget vägassistans Sverige AB inte följer föreläggandet kan rätten efter ansökan av Finansinspektionen besluta om att bolaget ska gå i likvidation.

(16 kap. 23 § första stycket och 17 kap. 4 § försäkringsrörelselagen [2010:2043])

Hur man överklagar, se bilaga 1.

Finansinspektionens undersökning

Assistansbolaget vägassistans Sverige AB ("Assistansbolaget") har inte Finansinspektionens tillstånd att driva försäkringsrörelse. Under våren 2015 mottog Finansinspektionen anmälningar avseende Assistansbolaget rörande misstankar om otillåten försäkringsrörelse. Finansinspektionen inledde en undersökning för att utreda huruvida Assistansbolaget driver verksamhet som omfattas av försäkringsrörelselagen (2010:2043), "FRL", utan att vara berättigat till det.

Som ett led i undersökningen har Finansinspektionen förelagt Assistansbolaget att lämna de upplysningar om rörelsen som Finansinspektionen behöver för att kunna bedöma om FRL är tillämplig. Assistansbolaget har samtidigt getts möj-

lighet att inkomma med redogörelse för sin inställning i frågan om bolaget driver tillståndspliktig verksamhet.

Assistansbolaget har inkommit med de efterfrågade upplysningarna och redogjort för sin inställning i frågan om bolaget driver tillståndspliktig verksamhet.

Finansinspektionen har därutöver inhämtat vissa registeruppgifter från Bolagsverket.

Assistansbolagets verksamhet

Assistansbolaget registrerades hos Bolagsverket den 3 oktober 2014. Av de uppgifter som Assistansbolaget lämnat framgår att det första avtalet mellan bolaget och kund om vägassistans (vägassistansabonnemang) tecknades den 12 januari 2015. För närvarande har drygt 24 000 kunder tecknat sådana avtal med Assistansbolaget. Dessa kunder har betalat sammanlagt cirka 10 miljoner kr till Assistansbolaget för dess abonnemang. Assistansbolagets abonnemang gäller enligt de av bolaget ingivna villkoren i samtliga europeiska länder som är anknutna till Gröna Kort-samarbetet¹ samt vid färd mellan dessa länder.

Enligt Assistansbolagets bolagsordning ska föremålet för bolagets verksamhet vara att bedriva marknadsföring och försäljning av abonnemangstjänster för bärgning av landfordon. Bolaget ska även bedriva assistansservice, transport och därmed förenlig verksamhet.

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Nuvarande regelverk

Enligt 2 kap. 1 och 15 §§ FRL får försäkringsrörelse drivas bara efter Finansinspektionens tillstånd.

Enligt 1 kap. 19 och 22 §§ FRL får dock Finansinspektionen, i fråga om skadeförsäkringsrörelse, i enskilt fall besluta om undantag från FRL helt eller till vissa delar för

1. ömsesidiga försäkringsbolag och försäkringsföreningar, om
 - a) verksamheten inte omfattar kredit- eller borgensförsäkring eller annan ansvarsförsäkring än sådan som enligt 2 kap. 11 § andra stycket behandlas som underordnad,
 - b) bolagsordningen eller stadgarna innehåller bestämmelser som tillåter uttaxering från delägare eller medlemmar,
 - c) den årliga premieinkomsten från skadeförsäkringsrörelsen inte överstiger ett belopp som motsvarar fem miljoner euro, och
 - d) minst hälften av premieinkomsten kommer från företagets delägare eller medlemmar, samt

¹ <http://www.tff.se/sv/Utland/Grona-Kort-systemet/> hämtat den 21 september 2015.

2. lokala skadeförsäkringsbolag som bara meddelar försäkring enligt 2 kap. 11 § första stycket klass 18 (assistans) i form av naturaförmåner och vilkas årliga premieinkomst inte överstiger ett belopp som motsvarar 200 000 euro.

Av 16 kap. 23 § första stycket FRL framgår att om någon driver sådan rörelse som omfattas av lagen utan att vara berättigad till det, ska Finansinspektionen förelägga denne att upphöra med rörelsen. Inspektionen får besluta hur avvecklingen av rörelsen ska ske. I föreläggandet ska Finansinspektionen upplysa om att rätten efter ansökan av inspektionen kan komma att besluta att företaget ska gå i likvidation om föreläggandet inte följs.

Begreppet försäkringsrörelse definieras varken i försäkringsrörelselagstiftningen eller i dess förarbeten. Såväl i Sverige som i andra länder har det konstaterats att det inte är möjligt att definiera begreppet försäkringsrörelse tillräckligt detaljerat för att ge ledning vid tolkningen av begreppet och samtidigt tillräckligt generellt för att kunna anpassas till eventuellt ändrade förhållanden. Någon invändningsfri definition är därmed svår att framställa då det alltid finns någon mer eller mindre vanlig och betydelsefull företeelse som bör betraktas som försäkring, men som inte motsvarar definitionen.² Vad som anses utgöra försäkringsrörelse bestäms istället, med utgångspunkt i vissa i förarbetena till försäkringsrörelselagstiftningen angivna grundläggande kriterier, utifrån praxis och allmänt språkbruk.

Enligt den praxis som utvecklats ska verksamheten åtminstone vara inriktad på att yrkesmässigt göra ett åtagande att mot vederlag utge ekonomisk ersättning eller utföra en bestämd prestation vid ovisa händelsers inträffande. Kravet på yrkesmässighet innebär att verksamheten ska ha en viss varaktighet och omfattning. Tillfällig verksamhet eller enstaka åtaganden ryms inte i begreppet försäkringsrörelse.³

Därutöver ska behovet av samhällskontroll tillmätas betydelse vid bedömningen av om en viss verksamhet ska anses utgöra försäkringsrörelse i lagens mening. Avgörande i detta hänseende är bland annat verksamhetens omfattning och åtagandenas ekonomiska betydelse för kunderna. Även verksamhetens betydelse för andra än kunderna, till exempel kreditgivare, inteckningshavare och leverantörer kan inverka på bedömningen huruvida samhällskontroll behövs.⁴

Enligt förarbetena till försäkringsrörelselagstiftningen finns det inom affärlivet flera företeelser som i stort sett uppfyller de grundläggande kriterierna för försäkringsrörelse, men som ändå inte kommit att klassas som sådan. Ett exempel som brukar nämnas är postassuransavtalen som ingås av postverket under beteckningen ”assurans” vilka inte betraktats som verkliga försäkringsavtal utan endast som innefattande modifieringar i ett fraktavtal.⁵ Vidare förekommer försäkringsliknande biåtaganden till huvudavtal rörande till exempel transport, ent-

² Hellner, Försäkringsrätt, Lund 1965, s. 6 f.

³ Jfr prop. 1984/85:77 s. 40.

⁴ Jfr prop. 1984/85:77 s. 41.

⁵ Se SOU 1960:11, s. 113.

reprentad och försäljning av fast egendom. Dessa åtaganden är regelmässigt av liten omfattning i förhållande till huvudåtagandet och utgör ofta fast etablerad sedvana inom branschen. Biåtaganden av sådant slag har därför inte ansetts utgöra försäkringsrörelse.⁶ Dåvarande Försäkringsinspektionen har uttalat att så kallade serviceavtal rörande reparationskostnadsersättning från någon som inte själv driver reparationsverksamhet eller på något annat sätt har någon direkt anknytning till den ifrågavarande produkten allmänt bör ses som ett försäkringsavtal. Genom detta synsätt skapas en klarare gränslinje mellan vad som är att hänföra till försäkringsrörelse och företeelser som faller utanför sådan rörelse.⁷ Enligt praxis faller därmed sådana garanti- och serviceåtaganden rörande produkter som företaget självt säljer, hyr ut eller reparerar utanför sådan verksamhet som anses utgöra försäkringsrörelse. Därutöver får åtagandet inte huvudsakligen avse riskövertagande och inte avse risker som beror av ovissa händelser.⁸

Kommande regelverk

Enligt artikel 6 i Solvens 2-direktivet⁹ ska direktivet inte tillämpas på assistans som uppfyller samtliga däri angivna villkor. Av punkt 1 a i samma artikel framgår att ett villkor är att assistansen tillhandahålls i händelse av olyckor eller maskinhaverier med vägfordon när olyckorna eller maskinhaverierna inträffar inom den medlemsstat där försäkringsgivaren är verksam.

Enligt artikel 311 i Solvens 2-direktivet ska merparten av bestämmelserna, innefattande artikel 6 i direktivet, tillämpas från och med den 1 januari 2016.

Av artikel 8 i Solvens 2-direktivet framgår att direktivet inte gäller för ett antal däri uppräknade institut.

Finansinspektionens bedömning

Nuvarande regelverk

Det första Finansinspektionen har att bedöma är huruvida Assistansbolagets verksamhet uppfyller de grundläggande kriterierna för försäkringsrörelse. Om så är fallet blir det därutöver nödvändigt att bedöma behovet av samhällskontroll samt om verksamheten kan anses utgöra en sådan företeelse i affärlivet som inte bör bedömas som försäkringsrörelse. Slutligen finns det anledning att gå igenom den möjlighet till särbehandling som finns avseende mindre försäkringsföretag.

Av de uppgifter som Assistansbolaget lämnat framgår att bolaget har gjort åtaganden som uppfyller de grundläggande kriterierna för försäkringsrörelse, vilka redogjorts för ovan. Detta eftersom Assistansbolaget tagit emot betalning från kunderna för att utföra en bestämd prestation, vägassistans, vid några i villkoren

⁶ Prop. 1984/85:77, s.40 f.

⁷ Försäkringsinspektionen, Dnr 149/1981.

⁸ Prop. 1984/85:77, s.41 f. och SOU 1983:5, s. 211.

⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II) (EUT L 335, 17.12.2009, s. 1, Celex 32009L0138).

särskilt angivna händelser. De händelser som omfattas av villkoren, bland annat maskinfel, punktering och kollision, är enligt Finansinspektionens bedömning ovissa. Därtill kommer att Assistansbolaget i dess verksamhet måste bedöma de framtida skador som kan uppkomma och därvid beräkna risken för att sådana skador inträffar. Dessa beräkningar bör sedan ligga till grund för den avgift (premie) som Assistansbolaget tar ut av sina kunder samt storleken på de avsättningar som bolaget rimligtvis gör. Dessa aktuariella metoder är karakteristiska för försäkringsrörelse och nödvändiga för att bolagets åtaganden med säkerhet ska kunna fullgöras.

När det gäller behovet av samhällskontroll gör Finansinspektionen följande överväganden. Assistansbolaget har anfört att verksamhetens omfattning är begränsad. Finansinspektionen anser dock att särskilt verksamhetens totala omfattning, med hänsyn till bland annat erlagda avgifter (premier), talar för ett behov av samhällskontroll. Finansinspektionen anser inte att åtagandena, som Assistansbolaget anfört, kan anses vara av ringa ekonomisk betydelse för kunderna. Detta eftersom Assistansbolagets abonnemang omfattar exempelvis bärgning av bil, hotellkostnader, transport till hemort eller resmål och hämtning av fordon, vilket sammantaget kan uppgå till betydande belopp för kunderna. Med hänsyn till att Assistansbolagets abonnemang gäller i ett flertal europeiska länder kan verksamheten inte heller anses vara begränsad i geografisk omfattning. Finansinspektionen bedömer således att det finns ett behov av samhällskontroll för verksamheten.

Assistansbolaget har invänt att dess vägassistanstjänster kan sägas utgöra en sådan företeelse i affärlivet som inte är att betrakta som försäkringsrörelse. De vägassistanstjänster som Assistansbolaget tillhandahåller utgör dock inte något biåtagande på det sätt som anges i förarbetena. Tvärtom utgör bolagets åtaganden dess kärnverksamhet. Enligt Finansinspektionen kan Assistansbolagets vägassistanstjänster därmed inte sägas utgöra en sådan företeelse i affärlivet som inte är att betrakta som försäkringsrörelse.

Enligt Assistansbolaget bör Finansinspektionen vid bedömningen av om bolaget driver försäkringsrörelse beakta principen om proportionalitet. Den möjlighet till särbehandling som finns avseende mindre försäkringsföretag kan anses vara uttryck för en proportionalitetsprincip innebärande att kraven på mindre ömsesidiga försäkringsbolag och försäkringsföreningar bör stå i rimlig proportion till riskerna i verksamheten.¹⁰ Bortsett från möjligheten till undantag i 1 kap. 19 § FRL visar sig detta dock främst genom en mer nyanserad tillsyn. Förutsättningar saknas för att med stöd av nämnda proportionalitetsprincip undanta Assistansbolaget från kravet på tillstånd.

Sammantaget finner Finansinspektionen att verksamheten ska anses utgöra tillståndspliktig försäkringsrörelse enligt nuvarande regelverk.

¹⁰ Prop. 2009/10:246, s. 408.

Kommande regelverk

Assistansbolaget har anfört att bestämmelserna i FRL baseras på Solvens 2-direktivet och att artikel 6 i direktivet, enligt artikel 311 i samma direktiv, är direkt tillämplig i Sverige sedan den 1 november 2012. Finansinspektionen konstaterar inledningsvis att Solvens 2-direktivet ännu inte har genomförts i svensk rätt och att artikel 6 efter de ändringar som införts genom Omnibus 2-direktivet¹¹ ska tillämpas från och med den 1 januari 2016. Finansinspektionens bedömning är oaktat detta att Assistansbolagets verksamhet kommer att omfattas av krav på tillstånd även under kommande regelverk. Detta då undantaget i artikel 6 i Solvens 2-direktivet endast gäller för assistans som tillhandahålls i händelse av olyckor eller maskinhaverier med vägfordon när olyckorna eller maskinhaverierna inträffar inom den medlemsstat där försäkringsgivaren är verksam. Som ovan nämnts gäller Assistansbolagets abonnemang enligt de av bolaget ingivna villkoren i samtliga europeiska länder som är anknutna till det så kallade Gröna Kort-samarbetet samt vid färd mellan dessa länder. Assistansbolaget kommer således inte att uppfylla de krav för undantag som uppställs i artikel 6 punkt 1 a i Solvens 2-direktivet.

Vidare har Assistansbolaget anfört att bolaget, om det funnits när direktivet arbetades fram, rimligen hade tillerkänts ett explicit undantag från tillståndsplikt och direktivets tillämpning i övrigt. Detta delvis med stöd av att Falck Danmark A/S undantagits från Solvens 2-direktivet. Skälet till att Falck Danmark A/S är undantagna från Solvens 2-direktivet grundar sig dock på ett undantag i första skadeförsäkringsdirektivet¹². Undantaget motiverades i ingressen till Assistansdirektivet¹³, som medför ändringar i första skadeförsäkringsdirektivet, med att ett företag i en medlemsstat vars huvudsakliga verksamhet är att tillhandahålla tjänsterna för offentliga myndigheters räkning bör undantas från första direktivets tillämpning. Assistansbolaget är inte jämförligt med den typ av rättssubjekt som Falck Danmark A/S utgör och omfattas inte av undantaget i artikel 8 i Solvens 2-direktivet.

Sammanfattande bedömning

Med hänsyn till vad som framkommit om Assistansbolaget och dess verksamhet, finner Finansinspektionen sammanfattningsvis att Assistansbolaget driver för-

¹¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/51/EU av den 16 april 2014 om ändring av direktiven 2003/71/EG och 2009/138/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009, (EU) nr 1094/2010 och (EU) nr 1095/2010 med avseende på befogenheterna för Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten) och Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten) (EUT L 153, 22.5.2014, s. 1, Celex 32014L0051).

¹² Rådets första direktiv 73/239/EEG av den 24 juli 1973 om samordning av lagar och andra författningar angående rätten att etablera och driva verksamhet med annan direkt försäkring än livförsäkring (EUT L 228, 16.8.73, s. 3, Celex 31973L0239).

¹³ Rådets direktiv 84/641/EEG av den 10 december 1984 om ändring, speciellt med avseende på reserisker, i första direktivet (73/239/EEG) om samordning av lagar och andra författningar om rätten att etablera och driva verksamhet med annan direkt försäkring än livförsäkring (EUT L 339, 27.12.84, s. 21, Celex 31984L0641).

säkringsrörelse utan erforderligt tillstånd. Assistansbolaget ska därmed föreläggas att upphöra med denna rörelse. Avvecklingen ska ske inom den tidsfrist som framgår av punkten 1 i beslutet. Beslutet ska gälla omedelbart.

FINANSINSPEKTIONEN

Louise Conradi
Avdelningschef
Försäkringsrätt

Sebastian Bertheau
Jurist
Försäkringsrätt försäkring och pension

DELGIVNINGSKVITTO

FI Dnr 15-10127
Delgivning nr 1

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 787 80 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Föreläggande att upphöra med verksamhet

Handling:

Beslut den **30 september 2015** om föreläggande för Assistansbolaget vägassistsans Sverige AB, 556985-2162, att upphöra med verksamhet.

Jag har denna dag tagit del av handlingen.

.....
DATUM

.....
NAMNTECKNING

.....
NAMNFÖRTYDLIGANDE

.....
EV. NY ADRESS

.....

.....

.....

Detta kvitto ska sändas tillbaka till Finansinspektionen **omgående**. Om kvittot inte skickas tillbaka kan delgivning ske på annat sätt, t.ex. genom stämningssman.

Om du använder det bifogade kuvertet är återsändandet gratis.

Glöm inte att **ange datum** för mottagandet.

Hur man överklagar

Om ni anser att beslutet är felaktigt kan ni överklaga det genom att skriva till förvaltningsrätten. Ställ överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm, men skicka eller lämna det till Finansinspektionen, Box 7821, 103 97 Stockholm.

Ange följande i överklagandet:

- Namn och adress
- Vilket beslut ni överklagar och ärendets nummer
- Varför ni anser att beslutet är felaktigt
- Vilken ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet ska ändras.

Kom ihåg att underteckna skrivelsen.

Överklagandet ska ha kommit in till Finansinspektionen inom tre veckor från den dag ni fått ta del av beslutet.

Finansinspektionen skickar överklagandet vidare till Förvaltningsrätten i Stockholm, om det kommit in i tid och Finansinspektionen inte själv ändrar beslutet på det sätt som ni begärt.